

**Sektoreiden ajankohtaiset kuulumiset
Finna konsortior ryhmän kokous 1/2021
perjantai 12.2.2021**

Arkistosektori

Yhteistyöverkostossa on keskusteltu

- miten rajoitukset ja etätyöskentely ovat vaikuttaneet arkistojen toimintaan, mm. miten fyysisen arkistoaineiston järjestäminen on jäänyt jälkeen, miten asiakaspalvelu on sujunut etänä sekä mitä työtehtäviä henkilökunta on voinut tehdä etänä, miten asiakkaat ovat suhtautuneet rajoituksiin sekä opinnäytteisiin liittyvistä paineista rajoitusten aikana.
- miten hoidetaan arkistoaineistojen lahjoituksia, lahjoitukset ovat pakkautuneet pienemmälle ajalle, on kuitenkin otettu rajoitetusti lahjoituksia vastaan pandemian aikana, keskusteltu lahjoitusprosessista eri arkistoissa.
- Arkistojen yhteistyöverkoston vetovastuu vuonna 2021 on edelleen Kansalliskirjastolla.

Erikoiskirjastot / Varastokirjasto

- Erikoiskirjastojen neuvosto laati vuoden 2020 aikana ehdotuksen verkoston strategiaksi vuosille 2021–2025. Strategia hyväksyttiin joulukuussa vuosikokouksen yhteydessä. Vuonna 2021 Strategiaa toimeenpannaan kolmella teemalla: Yhteistyö, Viestintä ja Vaikuttavuus. Erikoiskirjastojen neuvosto järjestäytyi tammikuussa. Puheenjohtajana jatkaa Heli Kautonen/SKS:n kirjasto ja varapuheenjohtajana Johanna Vesterinen/Varastokirjasto. Uudeksi sihteeriksi valittiin Ulriikka Puura Kotuksesta.
- Varastokirjaston osalta toiminta on jatkunut lähes normaaliin tapaan pandemiasta huolimatta, lähitöissä. Ministeriön viime syksynä tekemä päätös Varastokirjaston toiminnan jatkumisesta OKM:n alaisuudessa on käynnistänyt useita hankkeita. Yhtenä merkittävimmistä on kirjastorakennuksen peruskorjaushanke, jota käynnistellään alkaneen vuoden aikana ministeriövetoisesti. Lisäksi tullaan hakemaan hankerahoitusta kirjastojärjestelmäriippumattoman kaukolainastoiminnon kehittämiseksi.

Helsingin kaupungin museo

- Finna-rajapintaa hyödyntävästä [Helsinkikuvia.fi](https://helsinkikuvia.fi)-palvelusta julkaistiin uusi versio joulukuussa 2020.
- Kookos-kokoelmahallinnan käyttöönottoprojekti 2020–2021. Arvioitu tuotantokäyttö 2021 loppuun mennessä. Finnaan haravoitavien tietueiden yksilölliset tunnisteet ja LIDO-määrittelyt muuttuvat tämän myötä.
- Museo julkaisi Finnassa tekijänoikeuden alaisia taideteoksia ja arkistoaineistoja Taidekokoelmat verkossa -sopimuksen puitteissa keväällä 2020. Taideaineistojen katseluluvut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1084 % (5 550 katselua 2019; 65 731 katselua 2020).
- Pandemiatilanne lisännyt digitaalisten kokoelmapalveluiden kävijämääriä n. 30 % edellisvuoteen verrattuna. Palveluiden kautta lähetetyn sisältöpalautteen määrä nousut merkittävästi.

Kansallisarkisto

- Asiakaspalvelussa on koronan vuoksi käyttöön otettu tutkijasalien rajoitettu aukiolo.
- Tällä hetkellä normaalisti ovat avoinna ainoastaan Joensuun ja Mikkelin toimipaikat, kaikissa muissa toimipaikoissa tutkijasalipalvelu toteutetaan ajanvarauksella. Näin voidaan varmistua siitä, että kunkin toimipaikan olosuhteet ja tilat voidaan huomioida vastaanotettavassa asiakasmäärässä.
- Sähköisten palveluiden osalta valmistellaan uudistetun Astia-järjestelmän käyttöönottoa.

Kansallisgalleria

- Kansallisgallerian museot ovat kiinni koronarajoitusten johdosta. Digitaalisten palveluiden merkitys korostuu sen lisäksi myös siksi, että Kansallisgallerian kaksi suurinta museota, Kiasma ja Ateneum ovat peräkkäin suljettuina remonttien vuoksi vuosina 2021–2022. Jatkamme oman kokoelmaverkkosivustomme ja some-näkyvyyden kehittämistä, ja olemme myös kokeilleet maksullisia digitaalisia palveluita, kuten verkko-opastuksia. Kokoelmien metatietoja MuseumPlus-järjestelmässä on rikastettu. Tarkastelemme seuraavaksi digitaalisten palveluidemme kokonaisuutta, johon sisältyvät myös Finna ja Europeana. Finnankin kautta saavutettavan Kansallisgallerian kirjaston Kirjav@-tietokannan yleisöliittymää ja ylläpito-ohjelmaa päivitetään parhaillaan.
- Ateneum ja Sinebrychoff avataan, kun koronatilanne sen sallii, ja näyttelytoiminta niissä jatkuu. Kiasma avautuu vasta 2022. Museoiden remonteista aiheutuvien kiinniolojen takia henkilökuntaa joudutaan lomauttamaan, mikä johtaa mm. arkistokokoelmien ja kirjaston asiakaspalvelun pitempään kiinnioloon keväällä ja kesällä.

Oulun yliopiston kirjasto / yliopistokirjastot

- Etätöitä ja etäopiskelua, lähipalvelut rajoitettuja – Alma-kirjastoissa vielä tehtävää uuden järjestelmän käyttöönotossa.
- Tilastojen keruu menossa.
- Alma-kirjastojen yhteistyö AUGfi käynnistymässä.
- CDI-sopimukset
- Linkkiresolverit SFX ja Alma keskusteluttaa, saako FinELibiltä tasapuolisesti tukea järjestelmästä riippumatta?
- E-aineistojen nousevat kustannukset – transformatiiviset sopimukset, myös kirjoissa hinnat noususuuntaisia.
- Miten tiedottaa tutkijoita mahdollisimman hyvin OA-sopimuksista, muutama yliopisto tutkinut SciFree-sovellusta <https://scifree.se/>

Wikimedia Suomi

- Wikimedia Suomi, Open Knowledge Finland ja Creative Commons alkavat tehdä OpenGLAM-toimintaa yhteistyössä nimellä [AvoinGLAM](#).
- AvoinGLAMin kevään ohjelman käynnistää vuoroviikoin järjestettävä [verkkokeskustelujen](#) sarja. Ensimmäinen keskustelu käsitteli kulttuuriperinnön palauttamista Beninissä, 18.2. esiinnostimme tilaisuudessa [HRI Loves Developers: Arkistojen aarteet](#), ja 4.3. keskustelemme [Aleksanteri Ahola-Valon tuotannon esittämisestä wikimuseona](#).

- Tekijänoikeusneuvos Viveca Still esitteli Suomen luonnosta tekijänoikeusdirektiivin artikkeli 17 soveltamisesta Communian webinaarissa 27.1.2021 <https://www.communia-association.org/2021/01/27/video-recording-of-communia-salon-on-the-role-of-ex-ante-user-rights-safeguards-in-implementing-article-17/>